

Gst. 2007, 58: 58. ABRvS 20-12-06. Besluit, beleidsregels. Algemene voorwaarden. Strookjesbeleid, vermogensrechtelijke beslissingen. (Muiden) m.nt. L.J.M. Timmermans

Gst. 2007, 58: 58. ABRvS 20-12-06. Besluit, beleidsregels. Algemene voorwaarden. Strookjesbeleid, vermogensrechtelijke beslissingen. (Muiden) m.nt. L.J.M. Timmermans

Instantie: Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State	Datum: 20 december 2006
Magistraten: mr. J.C.K.W. Bartel	Zaaknr: 200602476/1
Conclusie: -	LJN: AZ4792
Roepnaam: -	Noot: L.J.M. Timmermans
Awb art. 1:3 lid 4	
Essentie	
Samenvatting	
Snel naar: Partijen	
Uitspraak	
Noot	

Essentie
Naar boven

Beleidsregels. Algemene voorwaarden. Strookjesbeleid ziet enkel op vermogensrechtelijke beslissingen. Geen besluit en daarmee geen beleidsregel. (Muiden)
Samenvatting
Naar boven

Het strookjesbeleid is neergelegd in twee notities uit 1992 en 1994. In het strookjesbeleid zijn richtlijnen, criteria en algemene uitspraken neergelegd op basis waarvan wordt beslist of delen van bestaande groenvoorzieningen, die eigendom zijn van de gemeente, kunnen worden verkocht aan de bewoners van de in de notities genoemde wijken. Het strookjesbeleid heeft derhalve enkel betrekking op het nemen van vermogensrechtelijke beslissingen. Deze beslissingen kunnen niet worden aangemerkt als besluit als bedoeld in art. 1:3 lid 1 Awb, waaruit volgt dat het strookjesbeleid niet kan worden aangemerkt als beleidsregel als bedoeld in art. 1:3 lid 4 Awb.

De voornoemde koopovereenkomst kan niet worden aangemerkt als besluit als bedoeld in art. 1:3 lid 1 Awb, nu dit een privaatrechtelijke en geen publiekrechtelijke rechtshandeling betreft. Dit brengt gelet op art. 1:3 lid 4 Awb tevens mee dat de in de koopovereenkomst neergelegde verklaring van de gemeente niet kan worden aangemerkt als beleidsregel.

Voor zover appelland betoogt dat hij gerechtvaardigde verwachtingen mocht ontleen aan de in de koopovereenkomst neergelegde verklaringen merkt de Afdeling op dat, daargelaten de vraag of de verklaring inhoudelijk als toezegging kan worden aangemerkt, de aard van een dergelijke privaatrechtelijke overeenkomst reeds met zich brengt dat personen die geen partij zijn bij de overeenkomst daaraan geen rechten kunnen ontleen.

Partij(en)

Naar boven

Uitspraak op het hoger beroep van:

[appellant], wonend te Muiden,

tegen de uitspraak in zaaknr. AWB 05/1819 van de Rechtbank Amsterdam van 17 februari 2006 in het geding tussen:

appellant

tegen

het college van burgemeester en wethouders van Muiden.

Uitspraak

Naar boven

1. Procesverloop

Bij besluit van 18 augustus 2004 heeft het college van burgemeester en wethouders van Muiden (verder: het college) vrijstelling en bouwvergunning verleend voor het oprichten van een aanbouw aan de woning op het perceel plaatselijk bekend [locatie] te Muiden (verder: het perceel).

Bij besluit van 12 januari 2005 heeft het college het door appellant daartegen gemaakte bezwaar ongegrond verklaard.

Bij uitspraak van 17 februari 2006, verzonden op 20 februari 2006, heeft de rechtbank Amsterdam (hierna: de rechtbank) het daartegen ingestelde beroep ongegrond verklaard.

Deze uitspraak is aangehecht.

Tegen deze uitspraak heeft appellant per faxbericht van 3 april 2006, bij de Raad van State ingekomen op dezelfde datum, hoger beroep ingesteld. De gronden zijn aangevuld bij brief van 2 mei 2006. Deze brieven zijn aangehecht.

Bij brief van 3 juli 2006 heeft het college van antwoord gediend.

De zaak is door een meervoudige kamer van de Afdeling verwezen naar een enkelvoudige.

De Afdeling heeft de zaak ter zitting behandeld op 16 november 2006, waar het college, vertegenwoordigd door S.P.C. Bijlmakers, ambtenaar van de gemeente, is verschenen. Voorts is [vergunninghouder], daar gehoord. Appellant is niet ter zitting verschenen.

2. Overwegingen

2.1

Ingevolge het ter plaatse geldende bestemmingsplan 'Mariahoeve' rust op het in het geding zijnde perceel de bestemming 'Tuinen'.

Ingevolge artikel 13, eerste lid, van de planvoorschriften mogen de gronden met die bestemming worden gebruikt voor de aanleg en instandhouding van siertuinen. Ingevolge het tweede lid van dit planvoorschrift mogen op de gronden met die bestemming uitsluitend bouwwerken — geen gebouwen zijnde — worden gebouwd ten dienste van het in het eerste lid genoemde gebruik.

2.2

Het bouwplan is in strijd met de voornoemde bestemming 'Tuinen'. Om niettemin bouwvergunning voor het bouwplan te kunnen verlenen heeft het college toepassing gegeven aan de bevoegdheid vrijstelling te verlenen krachtens artikel 19, derde lid, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (verder: de WRO).

Niet in geschil is dat het bouwplan op grond van artikel 20, eerste lid, aanhef en onder a., van het Besluit op de ruimtelijke ordening 1985, in aanmerking komt voor de toepassing van artikel 19, derde lid, van de WRO.

2.3

Appellant betoogt dat de rechtbank heeft miskend dat het college geen vrijstelling kon verlenen. Daartoe stelt hij dat het zogenoemde strookjesbeleid en de in de koopovereenkomst van het betrokken perceel opgenomen bepalingen moeten worden aangemerkt als

beleidsregels als bedoeld in artikel 4:81 van de Algemene wet bestuursrecht (verder: de Awb), welke beleidsregels volgens hem door het college dienen te worden gehanteerd bij de aanwending van de bevoegdheid tot het verlenen van vrijstelling. Volgens appelland is ten onrechte en op onjuiste wijze van deze beleidsregels afgeweken, nu geen sprake is van bijzondere omstandigheden die tot afwijking van de beleidsregels nopen, wat in strijd is met artikel 4:84 van de Awb.

2.3.1

Het betoog van appelland faalt. Het strookjesbeleid is neergelegd in twee notities uit 1992 en 1994. In het strookjesbeleid zijn richtlijnen, criteria en algemene uitspraken neergelegd op basis waarvan wordt beslist of delen van bestaande groenvoorzieningen, die eigendom zijn van de gemeente, kunnen worden verkocht aan de bewoners van de in de notities genoemde wijken. Het strookjesbeleid heeft derhalve enkel betrekking op het nemen van vermogensrechtelijke beslissingen. Deze beslissingen kunnen niet worden aangemerkt als besluit als bedoeld in artikel 1:3, eerste lid, van de Awb, waaruit volgt dat het strookjesbeleid niet kan worden aangemerkt als beleidsregel als bedoeld in artikel 1:3, vierde lid, van de Awb.

In de koopovereenkomst tussen de gemeente en de burens van appelland die ziet op de in het geding zijnde gronden, is een verklaring opgenomen inhoudende dat het gemeentebestuur bereid is bij een eerstvolgende herziening van het bestemmingsplan aan de raad een voorstel te doen tot wijziging van de geldende bestemming, waarbij onder meer geldt dat per woning maximaal één aanbouw mag worden gerealiseerd waarvan de hoogte maximaal gelijk mag zijn aan de hoogte van de vloer van de eerste verdieping.

Vooropgesteld wordt dat de rechtbank haar oordeel dat de in de koopovereenkomst neergelegde bepalingen niet kunnen worden aangemerkt als beleidsregels ten onrechte heeft gemotiveerd met de overweging dat zij niet op de voorgeschreven wijze bekend zijn gemaakt. De voornoemde koopovereenkomst kan niet worden aangemerkt als besluit als bedoeld in artikel 1:3, eerste lid, van de Awb, nu dit een privaatrechtelijke en geen publiekrechtelijke rechtshandeling betreft. Dit brengt gelet op artikel 1:3, vierde lid, van de Awb tevens mee dat de in de koopovereenkomst neergelegde verklaring van de gemeente niet kan worden aangemerkt als beleidsregel.

Voor zover appelland en het college twisten over de uitleg van de in de koopovereenkomst neergelegde verklaring stelt de Afdeling vast dat dit de uitleg van een privaatrechtelijke overeenkomst betreft en niet in de onderhavige procedure aan de orde kan komen.

Gelet op het vorenstaande is, anders dan appelland stelt, artikel 4:84 van de Awb evenmin van toepassing.

2.4

Appelland betoogt voorts dat de rechtbank heeft miskend dat het college niet in redelijkheid vrijstelling heeft kunnen verlenen, nu de bouwhoogte van de aanbouw de vloer van de eerste verdieping overstijgt door het afdekken van de aanbouw met een kap.

2.4.1

Dit betoog faalt. Bij de belangenafweging in het kader van de in overweging 2.2. genoemde vrijstellingsbevoegdheid heeft het college aansluiting gezocht bij enkele uitgangspunten van de in overweging 2.3.1. genoemde notities en koopovereenkomst. De Afdeling acht dit niet onredelijk en stelt vast dat het college ter beoordeling van het bouwplan van vergunninghouder een stedenbouwkundig advies heeft doen opstellen waarin als uitgangspunt is genomen dat de aanbouw maximaal één bouwlaag hoog mag zijn. In het stedenbouwkundig advies wordt geadviseerd de aanbouw te laten afdekken met een schuine kap. De rechtbank heeft terecht overwogen dat de bezwaren en belangen van appelland in dit advies zijn betrokken en dat appelland geen gemotiveerde bezwaren heeft aangevoerd op grond waarvan aan de inhoud en conclusies van dit advies dient te worden getwijfeld.

2.4.2

Voor zover appellant betoogt dat hij gerechtvaardigde verwachtingen mocht ontlelen aan de in de koopovereenkomst neergelegde verklaringen merkt de Afdeling op dat, daargelaten de vraag of de verklaring inhoudelijk als toezegging kan worden aangemerkt, de aard van een dergelijke privaatrechtelijke overeenkomst reeds met zich brengt dat personen die geen partij zijn bij de overeenkomst daaraan geen rechten kunnen ontlelen.

2.4.3

Gelet op het vorenstaande heeft de rechtbank, zij het op onjuiste gronden, terecht geoordeeld dat het college vrijstelling heeft kunnen verlenen voor het bouwplan.

2.5

Het hoger beroep is ongegrond. De aangevallen uitspraak moet, zij het met verbetering van de gronden waarop deze rust, worden bevestigd.

2.6

Voor een proceskostenveroordeling bestaat geen aanleiding.

3. Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

Recht doende in naam der Koningin:

bevestigt de aangevallen uitspraak.

Met noot van L.J.M. Timmermans

Naar boven

Naschrift:

1

Appellant en zijn burens hebben ieder van de gemeente een naast hun woning gelegen groenstrookje gekocht. De buurman heeft vervolgens een bouwvergunning aangevraagd voor het oprichten van een aanbouw aan de zijkant van zijn woning gelegen op het door hem aangekochte gedeelte van de groenstrook. Volgens het vigerend bestemmingsplan berust op het bewuste perceel de bestemming 'tuinen'. Het college besluit om met toepassing van art. 19 lid 3 WRO vrijstelling te verlenen om vervolgens de gevraagde bouwvergunning te verlenen voor de aanbouw. Appellant had bezwaar tegen het bouwplan omdat het voorziet in een aanbouw met een schuine kap. Appellant betoogt vervolgens dat het college de vrijstelling niet kon verlenen omdat dit in strijd zou zijn met de door het college geformuleerde beleidsregels. Die beleidsregels betroffen in de eerste plaats het zogenoemde strookjesbeleid en in de tweede plaats de door de gemeente in de koopovereenkomst opgenomen bepalingen. Omdat het beleidsregels zou betreffen in de zin van art. 4:81 lid 1 jo. 1:3 lid 4 Awb was het volgens appellant aan het college niet toegestaan om bij de verlening van de vrijstelling af te wijken van de beleidsregels: reden was het ontbreken van bijzondere omstandigheden als bedoeld in art. 4:84 Awb. Uit het strookjesbeleid in samenhang met de bepalingen in de overeenkomst volgde dat per woning één aanbouw mag worden gerealiseerd waarvan de hoogte maximaal gelijk dient te zijn de hoogte van vloer van de eerste verdieping. De schuine kap zou dan niet geoorloofd zijn. Uit het vonnis van de rechtbank blijkt dat met het strookjesbeleid werd geanticipeerd op een erfbebouwingsregeling die nog diende te worden vastgelegd in een herziening van het bestemmingsplan.

2

De Afdeling ziet zich aldus gesteld voor de vraag of het strookjesbeleid kan worden gekwalificeerd als een beleidsregel ex art. 1:3 lid 4 Awb en vervolgens of in een overeenkomst opgenomen voorwaarden kunnen worden aangemerkt als een zodanige beleidsregel. Merkwaardig genoeg komt de Afdeling ten aanzien van de eerste rechtsvraag tot een oordeel dat geheel in strijd is met de bedoeling van de Awb-wetgever. Volgens de

Afdeling bevat het strookjesbeleid richtlijnen en criteria op grond waarvan wordt beslist of delen van bestaande groenvoorzieningen die in eigendom zijn van de gemeente, kunnen worden verkocht aan bewoners van de betreffende wijken. Omdat het strookjesbeleid enkel ziet op de voorwaarden waarop de gemeente (het college) bereid is een overeenkomst aan te gaan, heeft het volgens de Afdeling enkel betrekking op vermogensrechtelijke beslissingen. Daaruit wordt de conclusie getrokken dat het strookjesbeleid niet kan worden aangemerkt als beleidsregel omdat kennelijk naar de opvatting van de Afdeling een beleidsregel alleen betrekking kan hebben op publiekrechtelijke rechtshandelingen en daarmee besluiten in de zin van art. 1:3 lid 1 Awb.

3

Er zijn twee wegen om te beargumenteren dat het strookjesbeleid kan worden aangemerkt als een beleidsregel als bedoeld in art. 1:3 lid 4 Awb. De eerste argumentatie is gebaseerd op de wetsgeschiedenis van die bepaling (Parl. Gesch. Awb III, p. 40-41, p. 284 en 288). Volgens art. 1:3 lid 4 Awb wordt onder een beleidsregel verstaan: een bij besluit vastgestelde algemene regel, niet zijnde een algemeen verbindend voorschrift, (...) bij het gebruik van een bevoegdheid van een bestuursorgaan. De wetgever heeft hier niet alleen het oog gehad op publiekrechtelijke rechtshandelingen, maar ook op privaatrechtelijke rechtshandelingen. Omdat bestuursorganen ter vervulling van hun publieke taak gebruikmaken van het privaatrecht, vervullen algemene regels over de uitoefening van privaatrechtelijke bevoegdheden dezelfde functie in het verkeer tussen burgers en bestuursorganen als regels inzake de uitoefening van publiekrechtelijke bevoegdheden. De voornaamste reden is volgens de memorie van toelichting (Parl. Gesch. Awb III, p. 40) dat de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, die tot aan de invoering van de derde tranche een ongeschreven grondslag vormden voor de juridische binding aan beleidsregels, volgens de jurisprudentie van de Hoge Raad (HR 27 maart 1987, NJ 1987, 727 (m.nt. MS), AB 1987, 273 (Amsterdam/Ikon; m.nt. FHvdB)) ook van toepassing zijn bij het gebruik van privaatrechtelijke bevoegdheden door een bestuursorgaan. Tegenwoordig volgt uit art. 3:1 lid 2 Awb en 3:14 BW dat algemene beginselen van behoorlijk bestuur ook in acht moeten worden genomen bij het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen door de gemeente (Scheltema/Scheltema, *Gemeenschappelijk recht*, Deventer: 2003, p. 120-128). Stelt het college van burgemeester en wethouders algemene voorwaarden omtrent de condities waarop de gemeente een gronduitgifte-overeenkomst of een erfpachtovereenkomst wil aangaan, dan hebben deze regels via de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, namelijk het gelijkheids- en het vertrouwensbeginsel, dezelfde soort binding als beleidsregels over de uitoefening van publiekrechtelijke bevoegdheden. Het voorgaande was voor de Awb-wetgever reden om dit soort algemene voorwaarden te scharen onder het begrip 'beleidsregel' van art. 1:3 lid 4 Awb (Verheij/Lubberdink, *Algemene wet bestuursrecht, derde tranche*, Deventer: 1996, p. 96-98; Mon. Awb A5 (Bröring), Deventer: 1998, nr. 26 en de kritische beschouwing van B.W.N. de Waard, in: A.J. Bok e.a. (red), *Nieuw bestuursrecht: Derde tranche Algemene wet bestuursrecht*, Nijmegen: 1997, p. 114-117).

4

Er is nog een andere manier om te beredeneren dat het strookjesbeleid wel als beleidsregel in de zin van art. 1:3 lid 4 Awb kwalificeert, hoewel het uiteindelijk ziet op het aangaan van een privaatrechtelijke rechtshandeling. Nu het een privaatrechtelijke rechtshandeling betreft, namelijk het aangaan van een overeenkomst, kan men stellen dat de voorwaarden zien op een bevoegdheid van de rechtspersoon de gemeente. Tegen de redenering van de Awb-wetgever kan men inbrengen dat het niet gaat om het gebruik van een bevoegdheid van een bestuursorgaan. Het is immers de rechtspersoon die een dergelijke rechtshandeling verricht, omdat het de rechtspersoon is die rechtssubject is in het privaatrecht (art. 2:1 lid 1 en lid 3 jo. 2:5 BW). Vandaar ook dat art. 1:1 lid 4 Awb in het wetsvoorstel vierde tranche is

opgenomen. In de memorie van toelichting (Kamerstukken II 2003/04, 29 702 nr. 3, p. 26-27) wordt terecht opgemerkt dat een bestuursorgaan in de regel geen privaatrechtelijk rechtssubject is. Conclusie zou dan moeten zijn dat het strookjesbeleid ziet op handelen van de gemeente als rechtspersoon en dientengevolge geen beleidsregel is.

Niettemin schieten hier de Awb en de wetsgeschiedenis te hulp. Gewezen kan worden op art. 8:3 Awb waaruit volgt dat aan iedere privaatrechtelijke rechtshandeling van een publiekrechtelijke rechtspersoon een besluit ter voorbereiding voorafgaat (zie voor kritiek op deze bepaling H.Ph.J.A.M. Hennekens, 'De gemeente als rechtspersoon', Gst. 1998, 7081, 1, p. 433-442, m.n. p. 437-438 en P. de Haan, 'Besluiten tot privaatrechtelijke rechtshandelingen', NTB 2004, 16, p. 109-115). Het gaat dan om een intern vereist besluit van bijvoorbeeld het college van burgemeester en wethouders als (bestuurs)orgaan van de gemeente, dat de gemeente een overeenkomst mag aangaan (art. 160 lid 1 onder e Gemw). Naar de opvatting van de Awb-wetgever (Parl. Gesch. Awb I, p. 154 en Parl. Gesch. Awb II, p. 390) kan een dergelijk intern vereist besluit worden aangemerkt als een publiekrechtelijke rechtshandeling en daarmee als een besluit. Van Buuren (Besluiten ter voorbereiding van privaatrechtelijke rechtshandelingen, Awb-notities (22), NJB 1995, p. 905) stelt dat dit niet valt uit te leggen, nu niet valt in te zien wat het publiekrechtelijke rechtsgevolg is. Maar daar gaat het hier ook niet om. Niet van belang is of de rechtsgevolgen van de handeling door het publiekrecht worden bepaald; bijvoorbeeld dat aanspraak ontstaat op betaling van een subsidie. Het element 'publiekrechtelijk' ziet enkel op de vraag of het gaat om een bevoegdheid die alleen kan worden uitgeoefend door een bestuursorgaan (P.J.J. van Buuren, 'Publiekrechtelijke en privaatrechtelijke rechtshandelingen, Awb-notities (8)', NJB 1995, 288). En dat is hier het geval. De interne organisatie van de rechtspersoon de gemeente is neergelegd in de Gemeentewet. En in die wet is bepaald dat het college bij uitsluiting bevoegd is te beslissen dat de gemeente een privaatrechtelijke rechtshandeling mag aangaan. Nadat het besluit door het college is genomen dient het nog namens de gemeente te worden bekendgemaakt aan de wederpartij. Dit is een bevoegdheid van de burgemeester (art. 171 lid 1 Gemw). Op het moment dat de wederpartij bekend is met het besluit en daarmee heeft ingestemd, komt de privaatrechtelijke rechtshandeling tot stand. Als we deze redenering van de Awb-wetgever volgen dan ziet het strookjesbeleid van de gemeente Muiden op de publiekrechtelijke bevoegdheid van het college als bedoeld in art. 160 lid 1 onder e Gemw. Het strookjesbeleid geeft dan aan onder welke voorwaarden het college bereid is een dergelijk besluit ter voorbereiding van de privaatrechtelijke rechtshandeling te nemen. Conclusie is dan dat het strookjesbeleid een beleidsregel is in de zin van art. 1:3 lid 4 Awb omdat dit beleid ziet op de wijze van gebruik door het college van de publiekrechtelijke bevoegdheid van art. 160 lid 1 onder e Gemw.

5

De tweede rechtsvraag die de Afdeling diende te beantwoorden was welke de betekenis is van de in de overeenkomst opgenomen voorwaarden. Betreft het hier een beleidsregel? En zo nee, kan de appelland niettemin verwachtingen (rechten) ontleen aan die overeenkomst? Met betrekking tot de juridische status van de bepalingen in de overeenkomst komt de Afdeling tot dezelfde conclusie als de Awb-wetgever, namelijk dat er geen sprake is van een beleidsregel, zij het dat de motivering anders luidt. Geconstateerd wordt dat de koopovereenkomst een privaatrechtelijke rechtshandeling is en daarmee geen besluit is als bedoeld in art. 1:3 lid 1 Awb. De in overeenkomst opgenomen verklaring van de gemeente kan dan ook niet worden aangemerkt als een beleidsregel ex art. 1:3 lid 4 Awb. In de memorie van toelichting van de Awb staat dat op het moment dat een overeenkomst is aangegaan op de door de gemeente aangegeven voorwaarden, vanaf dat moment de voorwaarden partijen bij de overeenkomst niet meer binden als beleidsregel, maar als onderdeel van de overeenkomst (Parl. Gesch. Awb III, p. 41 en ABRvS 3 mei 2001, AB

2001, 214 (m.nt. NV): in een erfpachtovereenkomst zijn voorwaarden opgenomen die afkomstig waren uit de Beschikking geldelijk steun eigen woningen 1984 en een anti-speculatiebeding op grond van de gemeentelijke verordening). Dat uiteindelijk het karakter van de beleidsregel van status verschieft nadat de overeenkomst is gesloten, is niet bijzonder. Het komt regelmatig voor dat aan een vergunning voorschriften worden verbonden die in een beleidsregel staan en waarvan die beleidsregel voorschrijft dat, wil de vergunning worden afgegeven, die voorschriften aan het besluit worden verbonden. Op het moment van opname van de voorschriften in de beschikking maken ze daarvan onderdeel uit. Vanaf dat moment binden ze de houder van die vergunning. Niemand zal beweren dat de aan de vergunning verbonden voorschriften dan nog te kwalificeren zijn als een beleidsregel (zie ook de noot van M. Scheltema onder HR 10 januari 1992, NJ 1992, 670 (Utrechtse erfpachtvoorwaarden)).

Nu het hier gaat om een beding dat onderdeel uitmaakt van de algemene voorwaarden, is vervolgens de regeling van Afdeling 6.5.3 BW van toepassing (HR 8 juli 1991, AB 1991, 659 (m.nt. FHvdB), NJ 1991, 691 (Kunst- en antiekstudio Lelystad; m.nt. MS)). Dit betekent dat men bij niet-naleving van de voorwaarden door de gemeente bij de burgerlijke rechter moet zijn, wil men afdwingen dat de gemeente zich houdt aan de voorwaarden. Dat zal dan een vordering tot nakoming zijn, gebaseerd op wanprestatie. Een dergelijke vordering kan worden ingediend door de wederpartij van de gemeente, en in beginsel niet door een derde.

6

Een derde heeft geen aanspraak op nakoming van de overeenkomst daar de overeenkomst in beginsel slechts verbintenissen vestigt tussen partijen die haar aangingen (Asser/Hartkamp (4-II), Algemene leer der overeenkomsten, Deventer 2005, nr. 378). Het BW maakt het in art. 6:253 mogelijk om op dit uitgangspunt een uitzondering te maken door een beding ten behoeve van een derde (hier de appellant) op te nemen. Dat is in casu niet geschied.

Daarbuiten is het overigens niet uitgesloten dat contractbreuk door één van de partijen leidt tot een onrechtmatig handelen jegens een derde. Het moet dan wel voor de wanpresterende schuldenaar kenbaar zijn dat het belang van de derde bij de uitvoering van de overeenkomst is betrokken. Veel komt hier aan op de omstandigheden van het geval. Zie nader Asser/Hartkamp (4-II), nr. 383b waar als voorbeelden worden genoemd HR 3 mei 1946, NJ 1946, 323 en HR 24 september 2004, RvdW 2004, 108. In laatst genoemd arrest wordt gesteld dat de normen van hetgeen volgens ongeschreven recht in het maatschappelijk verkeer betaamt, meebrengen dat de contractant die mogelijk nadeel toebrengt aan de belangen van een derde als hij in de uitvoering van de overeenkomst tekortschiet, deze belangen dient te ontzien door zijn gedrag mede door die belangen te laten bepalen.

De Afdeling gaat tegen de achtergrond hiervan wel, hoewel strikt genomen juist, kort door de bocht door in r.o. 2.4.2 te stellen dat de aard van de privaatrechtelijke overeenkomst reeds met zich meebrengt dat personen die geen partij zijn bij de overeenkomst daaraan geen rechten kunnen ontleen. Bovendien kan worden gewezen op art. 3:1 lid 2 Awb en art. 3:14 BW waaruit, zoals bekend, volgt dat de gemeente ook bij de uitvoering van een overeenkomst gebonden is aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur (Van der Does/Snijders, Mon. Nieuw BW A26, Deventer 2001, nr. 31). Gedacht kan worden aan het materiële zorgvuldigheidsbeginsel van art. 3:4 lid 2 Awb en het ongeschreven vertrouwensbeginsel. Tot slot kan nog worden gewezen op HR 20 mei 1994, NJ 1995, 691 (De negende van OMA; m.nt. CJHB), waaruit volgde dat de gemeente niet gehouden kon worden tot nakoming van een overeenkomst tot plaatsing van een kunstwerk op een flat omdat zwaarwegende belangen van bewoners zich daartegen verzetten.

L.J.M. Timmermans

Copyright © Kluwer 2012
Kluwer Online Research

Dit document is gegenereerd op 26-07-2012

Op dit document zijn de algemene leveringsvoorwaarden van Kluwer van toepassing.